

HE 30/2014 vp

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valmisteverotus-
lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia.

Valmisteverotuslaissa säädettäisiin, että veroilmoitus annettaisiin pääsääntöisesti sähköisesti. Se voitaisiin antaa eräissä tapauksissa edelleen paperilomakkeella.

Alkoholin verottoman matkustajatuonnin valvonnan selkeyttämiseksi ja helpottamiseksi

si otettaisiin käyttöön näyttöä varten määrälliset ohjetasot.

Valmisteverotuslakiin lisättäisiin myös kuittausta koskevat säännökset ja vakuuksia koskevia säännöksiä selkeytettäisiin. Lisäksi tehtäisiin eräitä teknisempiä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
Yleistä	3
Valmisteverotusmenettely	3
Alkoholijuomien veroton matkustajatuonti	5
1.2 Nykytilan arviointi	7
Valmisteverotuksen sähköinen asiointi	7
Kuittaus	7
Veron vähennysoikeus	7
Alkoholijuomien veroton matkustajatuonti	7
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	9
Sähköinen asiointi	9
Vakuudet ja kuittaus	10
Valmisteveron palauttaminen	10
Alkoholijuomien veroton matkustajatuonti	10
Vakuudesta luopuminen	11
Pienten viinintuottajien toimitukset Suomeen	11
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	11
3.1 Taloudelliset vaikutukset	11
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	11
3.3 Vaikutukset yritysten toimintaan	12
4 ASIAN VALMISTELU	12
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	14
2 VOIMAANTULO	17
LAKIEHDOTUS	18
Laki valmisteverotuslain muuttamisesta	18
LIITE	22
RINNAKKAISTEKSTI	22
Laki valmisteverotuslain muuttamisesta	22

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleistä

Valmisteverotuksessa noudatettavasta menettelystä, verotuksen toimittamisesta, verovelvollisuudesta, verovapauksista ja valvonasta säädetään valmisteverotuslaissa (182/2010). Valmisteverotuslakia sovelletaan nestemäisiin polttoaineisiin, eräisiin muihin energiatuotteisiin, sähköön, alkoholiin ja alkoholijuomiin sekä tupakkatuotteisiin, joiden valmisteverotus on yhdenmukaistettu Euroopan unionissa. Lisäksi valmisteverotuslakia sovelletaan eräisiin kansallisesti valmisteveronalaiseksi säädettyihin tuotteisiin kuten makeisiin, jäätelöön, virvoitusjuomiin, juomapakkauksiin ja mäntyöljyyn. Valmisteverojen määrää koskevat aineelliset säännökset ovat pääosin tuotekohtaisissa valmisteverolaissa.

Valmisteverotuksessa on lähtökohtana alueperiaate, jonka mukaan jokainen Euroopan unionin jäsenvaltio verottaa sen alueella tapahtuvaa tuotteiden kulutusta. Valmisteverot kannetaan, kun tuotteet luovutetaan kulutukseen verottomasta varastosta tai vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai yhteisön ulkopuolelta. Valmisteveron alaisia ovat tuotteet, jotka valmistetaan Suomessa, vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai tuodaan Suomeen unionin ulkopuolelta. Valmisteveron alaisia tuotteita voidaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussa ja siirtää veroa suorittamatta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Verottomuusjärjestelmän tarkoituksena on helpottaa tuotteiden vapaata liikkumista jäsenvaltioiden välillä. Kulutukseen luovutus tapahtuu silloin, kun tuotteet poistuvat verottomuudenjärjestelmästä. Valmisteverotus kuuluu Tullin toimivaltaan.

Valmisteverotusmenettely

Veroilmoituksessa verovelvollinen ilmoittaa tuoteryhmittäin verollisten tuotteiden

määrät sekä verottomat luovutukset. Niiden verovelvollisten, jotka tarvitsevat toiminnalleen Tullin luvan taikka niiden, joilla on verovelvollisuus rekisteröityä valmisteverovelvolliseksi, verotus tapahtuu pääsääntöisesti kalenterikuukauden mittaisissa jaksoissa eli verokausissa. Näiden verokausi-ilmoittajien on annettava valmisteveroilmoitus verokautta seuraavan kuukauden 18 päivään mennessä ja maksettava valmistevero viimeistään verokautta seuraavan kuukauden 27 päivänä. Muiden verovelvollisten valmisteverotus tapahtuu yleensä eräkohtaisesti. Veroilmoitus on tällöin annettava neljän arkipäivän kuluessa ja vero on maksettava kymmenen arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai verovelvollisuus muutoin on syntynyt.

Sähköinen asiointi ei vielä nykyisin ole mahdollista valmisteveron ilmoittamisessa, vaan veroilmoitukset annetaan paperilomakkeella, josta ne tallennetaan Tullissa tietojärjestelmään. Tulli tekee veroilmoituksen pohjalta verotuspäätöksen, jossa vahvistetaan suoritettavan valmisteveron määrä. Verotuspäätös lähetetään verovelvolliselle, joka maksaa veron päätöksen mukaisesti.

Valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja, rekisteröity lähettäjä ja veroedustaja tarvitsevat toimintaansa varten Tullin antaman luvan. Tulli myöntää luvan hakemuksesta henkilölle, jota saadun selvityksen perusteella pidetään luotettavana ja jolla katsotaan olevan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset luvassa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen. Ennen luvan myöntämistä hakijan on asetettava Tullin määräämä vakuus valmisteverojen suorittamisen vakuudeksi.

Valmisteveron alaisia tuotteita ansiotoiminnassaan satunnaisesti vastaanottavat henkilöt eivät tarvitse toimintaansa varten erityistä lupaa Tullilta, mutta ennen tuotteiden lähettämistä Suomeen on asetettava kerta-luonteinen vakuus kannettavista veroista, jos kyse on yhdenmukaistetun valmisteveron alaisen tuotteiden tilaamisesta. Sama koskee toisessa EU-jäsenvaltiossa verotettujen tuot-

teiden vastaanottajaa Suomessa. Kansallisen veron alaisten tuotteiden osalta ei vaadita vakuutta.

Valmisteverotuslain 28 §:n 4 momentin mukaan Tulli määrää vakuuden määrän. Vakuuden määrää harkittaessa tulee ottaa huomioon luvan hakijan luotettavuus, toiminnan laajuus ja hakijan taloudelliset edellytykset vastata veroista. Tulliviranomainen voi muuttaa vakuuden määrää luvanhaltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

Vakuudet voivat olla joko yksittäisten toimijoiden yleisvakuuksia tai useammalle yhtiölle annettuja konsernivakuuksia. Yleisimmin vakuusmuotoina käytetään pankin tai vakuutuslaitoksen omavelkaista yleistakausta. Vakuudeksi hyväksytään myös pankkitilin yleispanttaus. Reaalivakuuksien käytöstä on sovittava erikseen Tullin kanssa. Pienin valmisteverovakuus on 2 500 euroa.

Valmisteverotuslaissa ei ole kuittausta koskevia säännöksiä. Lain 47 § sisältää viittaus-säännöksen veronkantolakiin (609/2005). Pykälässä säädetään, että jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä, sovelletaan valmisteveron kanton, perintään, vastuuseen verosta ja palauttamiseen soveltuvin osin mitä veronkantolaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään, jolloin veronkantolaissa tarkoitettuna veronkantoviranomaisena toimii tulliviranomainen.

Veronkantolain säännöksiä ei ole käytännössä kuitenkaan sovellettu Tullin suorittamassa kuittaamisessa, koska veronkantolain käsitteistö on pääosin vierasta Tullin käsitteistölle. Veronkantolaki on säädetty koskemaan Verohallinnossa tapahtuvaa verojen kantoa. Veronkantolain 1 §:n mukaan lakia sovelletaan verotusmenettelystä annetussa laissa, ennakkoperintälaissa ja arvonnalisäverolaissa tarkoitettujen verojen ja maksujen kannossa. Lain 2 §:n mukaan verolla tarkoitetaan 1 §:n mukaisia veroja ja lisäksi veronkuittaauksessa verolla tarkoitetaan maksuunpantua lähdeveroa, veron maksamiseen liittyviä viivästysseuraamuksia ja maksun lykkäyskorkoa sekä sellaista ulkomaan veroa, joka vieraan valtion kanssa virka-avusta tehdyn sopimuksen nojalla voidaan periä Suomessa. Tulkinnanvaraista on, miten ”soveltuvin osin” määritellään.

Lain asettamia esteitä kuittausmenettelylle Tullin saataville sisäisen kuittauksen tai toisen viranomaisen kanssa tehtävän kuittauksen suhteen ei kuitenkaan ole. Kuittaaminen voidaan suorittaa ja on suoritettu yleisen siviilioikeudellisen kuittaamisen nojalla. Kuittausmenettely on vakiintunutta, ja valtio voidaan kuittauksen kannalta katsoa yhdeksi oikeussubjektiksi. Lisäksi voidaan ottaa huomioon, että esimerkiksi Tulli ja Verohallinto toimivat samalla hallinnonalalla veronkantoviranomaisina. Tällaisen kuittaamisen materiaalisina, yleisinä edellytyksinä ovat saamisen vastakkaisuus, samanlaatuisuus ja permiskelpoisuus. Kuittaus toteutetaan kuittausilmoituksella, jolla myös kuittauksen oikeusvaikutukset syntyvät.

Tulli ja Verohallinto tekevät systemaattista yhteistyötä verojen kuittaamiseksi. Tulli ilmoittaa Verohallinnolle kaikki tietyn rahamäärän ylittävät suoritusvelvollisuutensa, jolloin veroviranomaisella on mahdollisuus tarkastaa, onko suorituksen saajalla kuittauksen mahdollistavia verovelkoja. Tämä jo vuosia käytössä ollut menettely koskee erityisesti ennakonpalautusten kuittaamista Tullin saataville. Jos palautettavaa löytyy, kuitataan se Tullin saatavalle ja asiakkaalle ilmoitetaan palautuksen siirtämisestä Tullille ja suoritettusta kuittauksesta. Tullin lähettämässä ilmoituksessa kerrotaan, mikä palautus ja mille saataville se on käytetty, sekä mihin asti kuittauksen yhteydessä on peritty viivästysseuraamukset. Tullissa on myös ollut normaalina käytäntönä kuitata palautuksia Tullin avoimille saataville.

Valmisteverotuslain 16 §:ssä säädetään vähennysoikeudesta suoritettavasta tai suoritettusta valmisteverosta. Valtuutetulla varastonpitäjällä on oikeus tietyn edellytyksin vähentää verokaudelta suoritettavasta valmisteverosta asianomaisen verokauden aikana verotomaan varastoon palautetuista tuotteista tai ennalta arvaamattoman tapahtuman tai ylivoimaisen esteen vuoksi täydellisesti tuhoutuneista tai lopullisesti menetetyistä tuotteista suoritettu tai suoritettava valmistevero. Jälkimmäisessä tapauksessa oikeus vähennyksen tekemiseen on myös rekisteröidyllä vastaanottajalla. Jos vähennystä ei voida tehdä täysimääräisenä verokaudelta suoritettavaa veroa laskettaessa, valtuutettu varastonpitäjä

tai rekisteröity vastaanottaja saa vähentää vähentämättä jääneen määrän kuluven vuoden seuraavilta tai seuraavan kalenterivuoden verokausilta tehtävissä ilmoituksissa. Vastaavan tyyppisestä vähennysoikeudesta säädetään jäteverolaissa (1126/2010). Sen 8 §:n mukaan kaatopaikanpitäjä saa vähentää verokaudelta suoritettavasta verosta kaatopaikalta verokauden aikana poisviedystä jätteestä suoritettun tai suoritettavan veron. Vähentämättä jääneen määrän voi vähentää kuluven vuoden seuraavilta tai seuraavan kalenterivuoden verokausilta suoritettavista veroista. Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 6 §:n nojalla sähköverkonhaltijalla ja sähköntuottajalla on puolestaan oikeus vähentää veroilmoituksessaan aiheuttomasti ilmoitettu ja maksettu sähkövero ja huoltovarmuusmaksu verokaudelta suoritettavasta sähköverosta ja huoltovarmuusmaksusta. Vähennys on tehtävä kolmen vuoden kuluessa sitä verokautta seuraavan vuoden alusta, jolloin veroa ilmoitettiin aiheuttomasti.

Alkoholijuomien veroton matkustajatuonti

Matkustajatuonnin verottomuuden edellytyksistä säädetään valmisteverotuslain 72 §:ssä. Valmisteveroa ei kanneta toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka yksityishenkilö hankkii omaan käyttöönsä ja itse kuljettaa mukanaan Suomeen. Tämä tarkoittaa sitä, että matkustaja, joka tulee toisesta jäsenvaltiosta, saa tuoda mukanaan valmisteveronalaista tuotetta haluamansa määrän edellyttäen, että tuotteet, jotka on hankittu toisesta jäsenvaltiosta verolliseen hintaan, tulisivat hänen omaan käyttöönsä ja että hän itse tuo tuotteet mukanaan. Omalla käytöllä tarkoitetaan paitsi matkustajan henkilökohtaista käyttöä myös hänen perheensä käyttöä tai lahjaa. Minkälaista vastiketta tahansa vastaan luovutettavat tuotteet katsotaan kaupalliseen tarkoitukseen tuoduiksi. Yksityishenkilön on noudatettava kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä silloin, kun verottomuuden edellytykset eivät täyty. Arvioitaessa sitä, ovatko yksityishenkilön mukanaan Suomeen tuomat tuotteet katsottava tulevan hänen omaan

käyttöönsä vai kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen, huomioon otetaan tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä tuotteiden määrä ja muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat. Valmisteverotuksen toimittaa Tulli. Valmisteveronalaista tuotetta tuottaessa kaupallisessa tarkoituksessa tulee käyttää yksinkertaistettua saateasiakirjaa ja ilmoittaa Tullille tuotteiden tulosta ennen kuljetuksen alkua.

Valmisteverotusta yhdenmukaistettiin vuonna 1992 valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta annetulla neuvoston direktiivillä 92/12/EY, jäljempänä *järjestelmädirektiivi*, joka korvattiin 16 päivänä joulukuuta 2008 annetulla neuvoston direktiivillä valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta (2008/118/EY), jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*.

Järjestelmädirektiiviä säädettäessä vuonna 1992 neuvostossa tunnistettiin verottoman matkustajatuonnin ongelmat ja annettiin jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön tuotteiden määrällisiä ohjetasoja siten, että näyttövelvollisuus tuotteiden tuonnista omaan käyttöön ohjetasot ylittävältä osalta tulisi yksityishenkilölle. Käsittelyn aikana todettiin, että on ongelmallista tehdä ero oikeustoimille, jotka koskevat kaupallisia siirtoja ja jotka perustuvat määränpääjäsenvaltion verotusoikeuteen sekä siirtoja, joita tekevät yksityiset henkilöt ja joiden verotus perustuu alkuperämaan verotusoikeuteen. Tämän vuoksi järjestelmädirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa annettiin jäsenvaltioille mahdollisuus säätää kansallisessa lainsäädännössään todistelusta, joka voi sisältää ohjeelliset rajat ja joka voi sisältää säännöksen, jonka mukaan näiden ohjerajojen ylityksen oletetaan olevan luonteeltaan kaupallista tuontia, ellei henkilö voi osoittaa todeksi kansallisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla, ettei tuonti ole luonteeltaan kaupallista.

Nykyisin matkustajatuonnin verottomuudesta säädetään valmisteverotusdirektiivin 32 artiklassa, jonka mukaan yksityishenki-

löiden omaan käyttöön hankkimista valmisteveron alaisista tuotteista ei tarvitse maksaa valmisteveroa uudelleen määräjäsenvaltiossa. Artiklassa luetellaan useita perusteita, jotka on otettava huomioon tuonnin luonnetta arvioitaessa. Näitä perusteita ovat tuotteiden haltijan kaupallinen asema, tuotteiden sijaintipaikka, käytetty kuljetustapa sekä tuotteiden luonne ja määrä. Viimeksi mainitusta määrällisestä perusteesta säädetään, että jäsenvaltiot voivat, yksinomaan näyttöä varten, vahvistaa ohjetasoja, joiden on oltava alkoholijuomien osalta vähintään 10 litraa alkoholipitoisia juomia, 20 litraa väliuotteita, 90 litraa viiniä, joista enintään 60 litraa kuohuviinejä ja 110 litraa olutta. Näitä ohjerajoja jäsenvaltioiden on noudatettava käyttäessään määrällistä perustetta näyttötarkoituksessa.

Valmisteverotusdirektiivissä sallittuja alkoholijuomien ja tupakan määrällisiä ohjetasoja sovelletaan useissa jäsenvaltioissa. Virossa, Latviassa, Tanskassa, Saksassa, Puolassa, Alankomaissa, Unkarissa, Portugalissa, Iso-Britanniassa, Irlannissa ja Maltalla on käytössä valmisteverotusdirektiivin mukaiset ohjetasot. Sen sijaan ohjetasoja ei ole käytössä tällä hetkellä Suomessa, Ruotsissa eikä Liettuassa.

Vuoden 2004 alusta päättyi Suomen poikkeus rajoittaa alkoholijuomien ja tupakan matkustajatuontia muista jäsenvaltioista. Tällöin hallituksen esityksessä 80/2003 vp tuotiin esiin, että järjestelmädirektiivissä on erikseen mainittu tuotteiden määrät tuonnin yksityistä tai kaupallista luonnetta arvioitaessa. Esityksessä kuitenkin haluttiin painottaa kokonaisharkintaa tuonnin tarkoitusta arvioitaessa eikä ohjetasojen käyttöönottoa ehdotettu. Hallituksen esityksessä todettiin, että ohjetasoja suuremmat määrät ovat hyväksyttävissä, jos matkustaja osoittaa, että tuotteet tulevat omaan käyttöön. Toisaalta kaupalliseen tarkoitukseen tuotavat tuotteet ovat verollisia niiden määrästä riippumatta.

Tullilaissa (1466/1994) säädetään Tullin toimivaltuuksista ja toimenpiteistä. Valmisteverovalvonta on tullitoimenpide, jonka suorittamiseksi voidaan käyttää tullilain mukaisia toimivaltuuksia. Valmisteverotuslain 5 §:n mukaan Tullin toimivaltuuksiin ja toi-

menpiteisiin sovelletaan, mitä tullilaissa säädetään.

Valmisteverotusdirektiivissä edellytetään, että valmisteveron alaisten tuotteiden liikkuminen on viranomaisten tiedossa, ja että yhdessä jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtäminen kaupallisessa tarkoituksessa toiseen jäsenvaltioon tapahtuu yksinkertaistetulla saateasiakirjalla. Tulli voi puuttua toisesta jäsenvaltiosta maahan tuotavien valmisteveronalaisten tuotteiden tuontiin jo Suomen rajalla, jos on syytä epäillä, että tuotteet on tuotu kaupalliseen tarkoitukseen. Koska EU:n sisäliikenteessä ei ole tarkoituksenmukaista tarkastaa liikennevirtaa systemaattisesti, Tulli valitsee tarkastettavat kohteet ennalta tehtävään profilointiin ja riskianalyysiin tai puhutteluun perustuen. Ennen varsinaista tarkastusta voidaan siis suorittaa alustava puhuttelu, jossa selvitetään tuonnin tosiseikkoja. Jos maahantuoja kieltäytyy tarkastuksessa antamasta selvitystä tai ei pysty antamaan selvitystä tuotteiden hankinnasta omaan käyttöön, tuotteet saatetaan tapauskohtaisen kokonaisharkinnan perusteella katsoa tarkoitetuksi myyntiin.

EU:n perussopimukset edellyttävät, että tavaroiden ja henkilöiden vapaa liikkuvuus EU-maiden välillä taataan. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artikla kuitenkin mahdollistaa perusteltujen kansallisten rajoitusten asettamisen esimerkiksi julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden takaamiseksi. Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisut ovat myös laajentaneet oikeuttamisperusteita. Tuomioistuin on vahvistanut, että rajoitukset ovat hyväksyttäviä siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä verovalvonnan turvaamiseksi. Näin ollen myös sisäliikenteessä on mahdollista puuttua tavaroiden ja henkilöiden liikkumiseen, mutta tällöin puuttumiskynnys on korkeampi kuin ulkorajoilla, joissa myös pistokoemaiset tarkastukset ovat mahdollisia.

Verotus on luonteeltaan tarkoin säänneltyä hallintomenettelyä, jonka tavoitteena on selvittää tarvittava tosiseikasto ja toteuttaa verotus lakien mukaisesti. Verotuksessa sovelletaan virallisperiaatetta, joka painottaa viranomaisen selvittämisvelvollisuutta. Koska verotusta toteutetaan verovelvollisen nimenomaiseen tilanteeseensa liittyvien tietojen

pohjalta, on selvää, että verotuksen tehokkuus edellyttää verovelvollisen laajaa myötävaikutusvelvollisuutta. Poikkeuksen tästä myötävaikuttamisvelvollisuudesta muodostavat ne tapaukset, joihin sisältyy rikosepäily. Itsekriminointisuoja antaa rikoksesta epäillylle oikeuden olla myötävaikuttamatta oman syyllisyytensä selvittämiseen. Itsekriminointisuoja tulee ottaa huomioon myös Tullin suorittaessa matkustajien verovalvontaa.

Valmisteverotuslain 38 §:ssä säädetään selvittämisen velvollisuudesta, jonka mukaan pääasiallisesti sen osapuolen, jolla on siihen paremmat edellytykset, on esitettävä asiasta selvitys. Verovelvollisella on paremmat edellytykset selvittää asianhaarat, jotka ovat tapauskohtaisia ja häntä henkilökohtaisesti koskevia. Näin ollen jo nykyisin yksityishenkilön on tullut selvittää mukanaan tuomiensa alkoholijuomien käyttötarkoitus.

1.2 Nykytilan arviointi

Valmisteverotuksen sähköinen asiointi

Tullissa on tällä hetkellä käynnissä valmisteverotuksen tietojärjestelmän uudistamishanke. Tullin olisi tarkoitus ottaa käyttöön keväällä 2014 uusi sähköinen valmisteveron alaisten tuotteiden ilmoitusjärjestelmä (VEI-VI). Nykyisin veroilmoitusten käsittely on pitkälti manuaalista. Jatkossa veroilmoitus voidaan täyttää ja lähettää Tullin Internet-sivuilla. Uuteen järjestelmään voi antaa kaikkien valmisteveron alaisten tuotteiden veroilmoituksia ja erilaisia palautushakemuksia. Sähköisen ilmoittamisen käyttöönotto edellyttää veron ilmoittamista koskevien valmisteverotuslain säännösten tarkistamista.

Kuittausta

Valtiontalouden tarkastusvirasto on antanut vuonna 2001 tarkastuskertomuksen (18/2001) koskien verosaatavien kuittausta. Tarkastuskertomuksessa on todettu, että viranomaisten pitäisi suosia valtion saatavien perinnässä kuittausta. Tarkastusviraston mukaan kuittausta koskevaa lainsäädäntöä tulisi kehittää siten, että valtion kokonaisedusta kyettäisiin asianmukaisesti huolehtimaan. Lisäksi tarkastusviraston mielestä tulisi harkita

kuittausta koskevien säännösten sisällyttämistä Tullia koskevaan lainsäädäntöön. Myös eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kanteluasiiaan antamassaan päätöksessä kiinnittänyt huomiota siihen, ettei valmisteverotuslaissa ole kuittausta koskevia säännöksiä. Päätöksessä on tuotu esiin myös näkökantoja koskien yksityisoikeudellisen kuittauksen ongelmallisuutta julkisoikeudellisten saatavien yhteydessä. Oikeusministeriössä on ollut vireillä lainsäädäntöhanke yleisten säännösten aikaansaamiseksi koskien julkisoikeudellisia saamisia. Hanke on edelleen kesken. Kuittausta koskevat säännökset ovat tarpeen koskien sekä Tullin sisäistä että viranomais-ten välistä kuittausta.

Veron vähennysoikeus

Koska valmisteverotuksessa vähennys tehdään suoritettavasta verosta, ei vähennyksen tekeminen ole mahdollista, jos vähennyksen tekemiselle säädettyssä määräajassa ei veroa tule suoritettavaksi. Veroa ei tule suoritettavaksi muun muassa silloin, kun verottomasta varastosta tehdään ainoastaan verottomia siirtoja tai luovutetaan tuotteita verottomaan kulkutukseen.

Alkoholijuomien veroton matkustajatuonti

Noin kaksi kolmasosaa matkustajatuontina tuoduista alkoholijuomista on peräisin Virossa ja Viron ja Suomen välillä matkaavilta laivoilta, noin kymmenesosa tulee Ruotsista tai Ruotsin ja Suomen välillä matkaavilta laivoilta, noin kymmenesosa muista EU-maista ja noin kymmenesosa muista maista.

Oikeuskäytännössä tuonnin yksityistä ja kaupallista luonnetta on arvioitu kokonaisu- harkinnalla, eikä maahantuontitilanteesta ole yleensä ollut saatavilla näyttöä tuonnin luonteesta. Korkein hallinto-oikeus on antanut matkustajatuonnista esimerkiksi ratkaisun (KHO:2005:39), jossa tosin hallinto-oikeuden ratkaisun muuttamiseen ei ollut syytä. Päätöksestä ilmenee, että tuonnin kaupallisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti ja arvioinnissa on otettava huomioon kunkin tapauksen erityispiirteet, kuten matkustajan elintavat ja tottumukset. Hallinto-oikeus oli asiassa arvioinut näyttövelvollisuutta todeten,

että yksityishenkilön mukanaan tuoman huomattavan suuren alkoholijuomaerän voidaan perustellusti epäillä tulevan myös muihin kuin henkilön omiin tarpeisiin erityisesti tapauksissa, joissa ei ole tiedossa erityistä henkilökohtaista syytä yhdellä kertaa tapahtuvaan suuren juomamäärän hankintaan. Oikeuskäytännössä on hyväksytty omaan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuksi huomattavasti valmisteverotusdirektiivin ohjetasoa korkeampia määriä, satoja litroja henkeä kohden. Nämä määrät ovat myös merkittävästi suurempia kuin keskimääräinen alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuodessa. Vuonna 2012 alkoholijuomien kokonaiskulutus asukasta kohti oli 9,6 litraa 100-prosenttisena alkoholina. Alkoholijuomiksi muutettuna kokonaiskulutuksen määrä olisi noin 25 litraa väkeviä juomia tai 80 litraa 12 prosentista viiniä tai olutta 204 litraa.

Vuoden 2013 aikana tapahtui poikkeuksellisen suuri muutos alkoholiveropohjassa, kun veropohja pienentyi noin 4,1 prosenttia. Kasvanut matkustajatuonti on osasyynä veropohjan pienentymiseen. Matkustajatuontia seurataan TSN Gallupin toteuttaman matkustajatuontiseurantatutkimuksen avulla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira), Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL), Alkon ja valtiovarainministeriön toimeksiantona. Matkustajatuontitutkimusta on tehty yhtäjaksoisesti vuodesta 2004. Tiedot kerätään haastattelulla puhelimitse viikoittain 500:aa satunnaisotannalla valittua 15 vuotta täyttänyttä suomalaista.

Matkustajat toivat ulkomailta yhteensä 75,3 miljoonaa litraa alkoholijuomia vuonna 2013. Suomalaisten ulkomailta tuomien alkoholijuomien määrä 100 prosentin alkoholiksi muunnettuna kasvoi 15,4 prosenttia vuonna 2013. Tarkastelujaksona mietojen viinien matkustajatuonti kasvoi lähes 10 prosenttia, kaikkien panimotuotteiden noin 17 prosenttia ja väkevien alkoholijuomien noin 16 prosenttia. Oluen matkustajatuonti kasvoi 11 prosenttia. Lähes 80 prosenttia tuoduista panimotuotteista ja hieman yli 60 prosenttia tuoduista viineistä ja väkeivistä juomista tuodaan Virossa tai Virossa saapuvan laivan myymälästä palattaessa. Huomionarvoista on myös se, että huomattava

osa kaikista matkailijoista ei tuo mitään alkoholijuomia.

Tuonnin luonteen voidaan havaita muuttuneen tulistaisten tuomisesta tavaroiden hankkimiseksi. Matkustajatuontitutkimuksen mukaan alkoholia tuovien matkustajien osuus kaikista matkustajista on vähentynyt 63 prosentista noin 50 prosenttiin vuodesta 2005 lähtien. Samaan aikaan kuitenkin matkustajien keskimäärin tuoma alkoholijuomamäärä on lisääntynyt paluumatkaa kohti. Tuonnin luonteen muuttumista kuvastaa myös se, että vuonna 2013 Suomeen palaavista matkustajista 16 prosenttia tuli henkilö- tai pakettiautolla ja heidän osuutensa kaikista tuodusta alkoholista oli noin 32 prosenttia. Lisäksi autolla palaavista matkustajista vajaa viisi prosenttia ilmoitti tuoneensa alkoholijuomia yli 100 litraa.

Kehityssuunta, jossa verotettu alkoholi korvautuu verottomalla matkustajatuonnilla on huolestuttava, minkä vuoksi olisi tarpeen selkeyttää lainsäädäntöä sekä luoda valvontaviranomaiselle paremmat mahdollisuudet selvittää tuonnin tarkoitus. Valmisteverotusdirektiivissä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää ohjeellisia rajoja tuoduille tuotteille sen selvittämiseksi, onko kyse kaupallisesta hallussapidosta. Ohjetasot voisivat helpottaa ja selkeyttää valvontaa.

Alla olevassa taulukossa on vertailtu alkoholijuomien hintatasoa vuonna 2012 Suomessa ja lähialueen EU:n jäsenmaissa EU:n keskiarvoon nähden perustuen Eurostatin alkoholijuomien hintaindeksiin. Alkoholijuomat ovat Pohjoismaissa muuta Eurooppaa kalliimpia. Virossa alkoholin hintataso on Euroopan keskitasoa.

Eurostat: Alkoholijuomien hintaindeksi vuonna 2012, EU27=100

Suomi	175
Ruotsi	161
Tanska	140
Viro	102
Puola	93
Saksa	82

Ohjetasojen käyttöönotto ja matkustajan velvollisuus saattaa todennäköiseksi, että tuotteet tulevat hänen henkilökohtaiseen

käyttöön, on mahdollista valmisteverotusdirektiivin ja Euroopan unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan. Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-216/11 antama tuomio koski tupakkatuotteita koskevia rajoituksia, mutta se soveltuu myös alkoholi-juomiin. Jos jäsenvaltiot päättävät vahvistaa ohjeellisia rajoja, hallussa pidettyjen tupakkatuotteiden määrälle selvittääkseen, onko kyse niiden kaupallisesta hallussapidosta, niiden on noudatettava tiettyjä vähimmäisrajoja. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen mukaan jäsenvaltiot voivat käyttää harkintavaltaa arvioidessaan, kumpaan tarkoitukseen tuote on tarkoitettu, mutta sitä arvioitaessa on noudatettava valmisteverotusdirektiivissä määritellyjä puitteita. Ne rajaavat jäsenvaltioiden harkintavallan laajuuden asettamalla sille tiettyjä ehdottomia ja tyhjentäviä rajoituksia. Ensimmäinen näistä rajoituksista on velvollisuus huomioida tuotteen käyttötarkoituksen määrittämisessä useampia kuin yksi peruste. Toinen rajoitus asetetaan vahvistamalla määrälliseen perusteeseen sovellettavat ohjetasot. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa määrällisiä ohjetasoja mutta yksinomaan näyttöä varten. Verovelvollista ei siis saa estää esittämästä päinvastaista näyttöä, joka kumoaa laissa säädetyllä perusteella osoitetun tarkoituksen. Kolmanneksi jäsenvaltioiden on määrällisiä perusteita käyttäessään noudatettava tiettyjä vähimmäismääriä voidakseen todeta, että tuotteet on tarkoitettu kaupallisiin tarkoituksiin. Direktiivin säännöksessä lueteltuja vähimmäismääriä sovelletaan jokaiseen tuotteiden haltijaan. Neljäs rajoitus liittyy tuotelajien luetteloon ja määrällisten vähimmäisrajoitusten vahvistamiseen. Kullekin tuotelajille on vahvistettu oma määrällinen vähimmäisrajansa. Näitä rajoituksia on sovellettava kuhunkin tuotelajiin erikseen.

Tuonnin kaupallista luonnetta on määritelty myös kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonlisä- ja valmisteverosta annetussa neuvoston direktiivissä 2007/74/EY, jäljempänä *matkatavaradirektiivi*.

Matkatavaradirektiivin mukaan matkustaja voi tuoda erikseen sallitut määrät valmisteveronalaisia tuotteita edellyttäen, että tuontia ei pidetä kaupallisena. Tuontia ei pidetä kaupallisena, jos seuraavat vaatimukset täyttyvät:

- a) tuonti on satunnaista;
- b) tuontiin sisältyy yksinomaan matkustajan henkilökohtaiseen tai perheen käyttöön tarkoitettuja tavaroita taikka lahjaksi tarkoitettuja tavaroita.

Lisäksi tavaroiden luonteen ja määrän on oltava sellaisia, ettei niitä voida pitää kaupallisiin tarkoituksiin tuotavina tavaroina.

Tuonnin kolmansista maista edellytetään olevan satunnaista. Jäsenmaista mukana tuotujen tuotteiden kaupallisuutta arvioitaessa tuonnin toistuvuus, kuten satunnaisuus, on myös merkityksellistä. Lisäksi kokonaisharkinnassa voidaan arvioida, ovatko matkustajan mukana olevat määrät sellaisia, että ne ovat kulutettavissa kyseisen yksityishenkilön tavanomaisen kulutuskäyttäytymisen mukaisesti.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sähköinen asiointi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi veron ilmoittamista koskevia säännöksiä siten, että ne soveltuisivat nykyistä paremmin sähköiseen asiointiin. Tulli on käynnistänyt valmisteverotusjärjestelmän uudistamistyön, joka mahdollistaa sähköisen asiointin käyttöönoton valmisteverotuksessa. Jatkossa veroilmoitukset voisi toimittaa Tullille sähköisesti Internet-käyttöliittymän avulla, myös valmisteverotukseen liittyvät tuki- ja veronpalautushakemukset olisi mahdollista tehdä sähköisesti. Tullin Internet-asiointiin tulisi myöhemmässä vaiheessa myös tietojenlaustoiminto, joka helpottaisi veroilmoituksen tietojen syöttämistä. Ilmoittaja voisi siirtää veroilmoitukseen määrämuotoista tuotetietoa toisesta tiedostostaan.

Lisäksi satunnaisesti toisesta EU-jäsenmaasta alkoholi- tai tupakkatuotteita taikka nestemäisiä polttoaineita tilaava verovelvollinen voisi asettaa ja maksaa ennakkovakuuden sekä saada verotonta siirtoa varten tarvittavan rekisteröinnin voimaan sähköisesti ja ilman asiointia Tullin toimipisteessä. Sähköisen menettelyn tavoitteena on asiakaspalvelun parantaminen ja valmisteverojen tehokas kantaminen.

Verotusmenettelyn tehostamiseksi ja sen sujuvuuden turvaamiseksi veroilmoituksen antaminen sähköisesti ehdotetaan säädettäväksi pakolliseksi verokausi-ilmoittajille. Verokausi-ilmoittajat ovat eräitä vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta säännöllisesti valmisteveron alaisilla tuotteilla liiketoimintaa harjoittavia luvan- tai rekisteröinninvaraisia yrityksiä. Näillä yrityksillä voidaan olettaa olevan hyvät valmiudet sähköisten veroilmoitusten antamiseen. Tullille jätettäisiin kuitenkin mahdollisuus joustavuuden turvaamiseksi hyväksyä myös paperilomakkeella tapahtuva ilmoittaminen verokausi-ilmoittajilta. Muille verovelvollisille sähköinen veroilmoittaminen ei olisi pakollista, vaan ilmoitukset voisi antaa paperilomakkeella kuten nykyisin. Niitä tilanteita varten, joissa verovelvollisen toiminnasta ei käytännössä tule suoritettavaksi valmisteveroa, ehdotetaan Tullille oikeutta päättää verokauden pidentämistä normaalista kalenterikuukauden ajanjaksosta enintään yhden kalenterivuoden mittaiseksi.

Vakuudet ja kuittaus

Esityksessä ehdotetaan, että vakuuden määrää koskevia perusteita selkeytettäisiin. Vakuuden määrää harkittaessa huomioitaisiin erityisesti toiminnan laajuus ja kannattavuus, asiakkaan maksuvalmius ja vakavaraisuus suhteessa velvoitteiden täyttämiseen. Edellä mainitut seikat muodostavat yrityksen tärkeimmät toimintaedellytykset. Tässä yhteydessä arvioitaisiin myös asiakkaan taloudellinen historia ja sen pituus sekä riski joutua muuten kuin tilapäisesti maksukyvyttömäksi lähitulevaisuudessa. Merkitystä olisi, kuinka pitkä taloudellinen historia asiakkaalla on, ja kuinka se on aikaisemmin hoitanut velvoitteensa.

Lakiin ehdotetaan lisättäviksi kuittauksia koskevat säännökset. Säännökset selkeyttäisivät nykyistä oikeustilaa ja edistäisivät hallinnon lainalaisuusvaatimusta. Laissa säädettäisiin kuittauksen edellytyksistä ja kuittauksen esteistä.

Valmisteveron palauttaminen

Valmisteverotuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollisella olisi oikeus hakea palautuksena vähentämättä jäänyttä veroa vastaava määrä. Oikeus palautuksen saamiseen olisi perusteltua samasta syystä kuin oikeus vähennykseen, toisin sanoen, kun tuotteita ei ole kulutettu tai veroa on maksettu aiheettomasti liikaa. Kyse olisi teknisestä muutoksesta, jotta verovelvollisen toiminnan luonne ei tosiasiallisesti estäisi laissa säädettyä oikeutta veron takaisinsaamiseen.

Alkoholijuomien veroton matkustajatuonti

Esityksessä ehdotetaan, että alkoholijuomien määrälliset ohjetasot otettaisiin käyttöön verovalvonnan selkeyttämiseksi ja sen ennustettavuuden parantamiseksi sekä laittoman matkustajatuonnin hillitsemiseksi. Matkustajatuonnin osuus alkoholin kulutuksesta on kasvanut merkittäväksi, joten on tarpeen tarkentaa selvitysvelvollisuutta maahantuontitilanteissa. Ohjetasot helpottavat ja selkeyttävät Tullin valvontatyötä, kun matkustajalle asetettaisiin velvollisuus esittää selvitystä ja näyttöä tuotteidensa käyttötarkoituksesta ohjetasot ylittäviltä osin. Matkustajalle asetettava selvitysvelvollisuus on myös perusteltu, koska hänellä on parhaimmat mahdollisuudet esittää selvitystä oman tuontinsa tarkoituksesta. Ohjetasot lisäisivät myös viranomais-toiminnan ennustettavuutta matkustajien kannalta.

Valmisteverotusdirektiivin mukaiset alkoholijuomien ohjeelliset rajat otettaisiin käyttöön näyttö- ja selvitysvelvollisuuden asettamiseksi matkustajalle. Jos yksityishenkilö toisi mukanaan alkoholijuomia yli ohjeellisten rajojen, hänen tulisi esittää selvitystä ja saattaa todennäköiseksi, että hänen mukaansa tuomansa alkoholijuomat tulevat omaan käyttöön. Tuotteiden määrä olisi kuitenkin vain yksi peruste kokonaisharkinnassa ja huomioon otettaisiin myös muun muassa tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat. Erityi-

sesti tuonnin toistuvuus olisi edellä mainittuihin seikkoihin verrattava, vaikuttava seikka.

Verottomana matkustajatuontina tuotujen juomien verotus voidaan suorittaa tarvittaessa maahantulohetken jälkeen, jos tuonnin havaitaan olleen kaupallista. Matkustajan selvitysvelvollisuus jatkuu tuotteiden maahantulon jälkeenkin ja maahan tullessa esitetty selvitys käyttötarkoituksesta voidaan tarkistaa jälkikäteen Tullin toimesta.

Vakuudesta luopuminen

Valmisteverotusdirektiivin mukaisesti valmisteverotuslain 55 §:ää ehdotetaan täydennettäväksi valtuutuksella, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää valmisteverotusvakuudesta luopumisesta toisen jäsenvaltion kanssa, kun energiatuotteita siirretään Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä meritse. Edellytyksenä olisi, että toisessa jäsenvaltiossa on säädetty tai määrätty samanlaisesta vakuudesta luopumisesta Suomeen nähden. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin, mitä jäsenvaltiota menettely koskee. Vakuudesta luopuminen perustuu valmisteverotusdirektiivin 18 artiklaan, jonka 4 kohtaa ei ole toistaiseksi sisällytetty valmisteverotuslakiin.

Pienten viinintuottajien toimitukset Suomeen

Valmisteverotusdirektiivin mukaisesti valmisteverotuslakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että pienet viinintuottajat voisivat toimittaa Suomeen tuotteitaan käyttämättä sähköistä hallinnollista asiakirjaa. Sen sijaan lakiin lisättäisiin säännös, jossa sallitaan pienten viinintuottajien käyttävän asetuksessa 884/2001 tarkoitettua viiniasiakirjaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan sijaan.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Ohjetasojen käyttöönotto ja matkustajien selvitysvelvollisuus parantaisivat matkustajatuontia valvovan Tullin mahdollisuuksia saada selvitystä maahantuotujen juomien käyttötarkoituksesta. Viime kädessä maahantuodut

alkoholijuomat voidaan verottaa, jos kokonaisharkinnassa ei ole saatettu todennäköiseksi, että juomat tulevat yksityishenkilön omaan käyttöön. Alkoholin matkustajatuontin ohjetasoilla ja valvonnan lisäämisellä pyritään vähentämään laitonta matkustajatuontia ja turvaamaan alkoholiverotuloja. Esitettyjen muutosten vaikutusta verotuloihin on kuitenkin erittäin vaikea arvioida.

Alkoholijuomien määrällisten ohjetasojen käyttöönotto edellyttää Virossa Suomeen saapuvien matkustajien valvontaa säännösten soveltamiseksi. Virossa saapuvan matkustajaliikenteen valvonnan haasteena on erittäin tiheä laivaliikenne. Päivittäin kesäisin saapuu 17 matkustaja-alusta ja talvisin 11. Saapuva liikenne lisäksi jakaantuu neljään paikkaan.

Tullivalvonnan kattavuuden lisääminen ja matkustajien tehostettu valvonta edellyttävät lisäresurssien suuntaamista Tullille. Valtiontalouden kehyspäätyksessä vuosille 2015–2018 Tullille myönnettiin tähän tarkoitukseen 0,3 miljoonaa euroa vuodelle 2015 ja 0,35 miljoonaa euroa vuodessa vuosille 2016–2018.

Toisaalta sähköisen ilmoittamisen arvioidaan vähentävän jonkin verran Tullin työtehtäviä kohdassa 3.2. selostettavalla tavalla.

Verotuskäytännössä tilanteet, joissa veroa jää vähentämättä vähennyksen tekemiselle säädetyn määräajan päättyessä, ovat yksittäistapauksia. Siten vähennysoikeuden muutoksella arvioidaan olevan vain vähäisiä taloudellisia vaikutuksia ja vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Jotta hallinnollisesti raskaampaa palautusmenettelyä ei käytettäisi vähennysmenettelyä korvaavana toimintatapana, voisi palautusta hakea vasta, kun oikeus vähennyksen tekemiseen on päättynyt. Tällöin olisi todettavissa, ettei vähennysoikeudelle säädettyssä määräajassa tullut suoritettavaksi veroa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Verokausi-ilmoittajien pakollinen sähköinen veroilmoittaminen nopeuttaisi selvästi verotuksen toimittamista ja vähentäisi rutiniinomaisen tallennustyön sekä ilmoitusten muun käsittelytyön määrää Tullissa. Vaikka pääosa valmisteveroilmoituksista pyritään

jatkossa käsittelemään automaattisesti, osa verovalmistelutyöstä jää kuitenkin edelleen Tullin suoritettavaksi. Esimerkiksi myöhässä jätettyjä veroilmoituksia ei käsiteltäisi automaattisesti vaan ne siirtyisivät sanktioharkintaa varten verovalmistelijan käsiteltäviksi. Veroilmoittajista noin 80 prosentin arvioidaan antavan veroilmoituksensa sähköisesti kahden vuoden kuluessa sähköisen asioinnin aloittamisesta. Tämän arvioidaan vähentävän noin 75 prosenttia tallennustyöhön nykyisin käytettävistä henkilötyövuosista.

Valmisteverotuslakiin lisättäväksi ehdotettavat kuittausta koskevat säännökset selkeyttäisivät oikeustilaa ja määrittäisivät viranomaiselle selkeät perusteet kuittauksen toteuttamiselle.

Matkustajatuonnin ohjetasojen käyttöönotto helpottaisi ja selkeyttäisi verovalvontaa. Toisaalta valvontatyön määrä tulee lisääntymään, mistä aiheutuu Tullille kustannuksia.

3.3 Vaikutukset yritysten toimintaan

Sähköisten veroilmoitusten antaminen vähentäisi ilmoitusten lähettämiseen ja vastaanottamiseen liittyviä rutiinivaiheita yrityksissä. Myös sähköisen ilmoituksen antamisaika käytännössä pitenisi verrattuna paperiveroilmoituksen toimittamiseen postitse, sillä molemmissa tapauksissa ilmoituksen on saavuttava Tulli viimeistään määräpäivänä. Verokausi-ilmoittajien pakollinen sähköinen veroilmoittaminen ei merkittävästi lisäisi yritysten hallinnollista taakkaa, koska sähköisten veroilmoitusten tietosisältö on pääosin samanlainen kuin paperilomakkeilla. Sähköinen ilmoitus ei myöskään suoranaisesti edellytä yrityksissä uusia tietojärjestelmiä, sillä ilmoittaminen tapahtuisi Tullin internetpalvelun kautta. Verokauden pidentäminen Tullin päätöksellä enintään kalenterivuoden mittaiseksi mahdollistaisi veron ilmoittamisen velvollisuuden keventämisen niiden yritysten kohdalla, joiden valmisteveron alaisesta toiminnasta ei käytännössä tulisi maksettavaksi veroa.

Esityksessä ehdotettu alkoholijuomien matkustajatuonnin ohjetasojen käyttöönotto vaikuttaisi alkoholijuomia maahantuoviin yksityisiin henkilöihin ja vain välillisesti yrityksiin. Ohjetasojen käyttöönotto ja tehostu-

nut valvonta vaikuttaisi positiivisesti alan yrityksiin, jos ohjetasojen käyttöönoton myötä laitton maahantuonti vähenee ja se korvautuu laillisella kotimaan myynnillä.

Vakuudesta luopuminen meritse tapahtuvissa energiatuotteiden siirroissa vaikuttaisi vain näitä tuotteita Suomesta lähettäviin yrityksiin. Vakuudet aiheuttavat tuotteita lähettävälle yrityksille kustannuksia erityisesti, jos yritys käyttää toimituskohtaisia vakuuksia. Käytännössä Suomessa ei kuitenkaan käytetä toimituskohtaisia vakuuksia, vaan riskit kateetaan kiinteillä vakuuksilla, minkä vuoksi ehdotus ei vaikuta merkittävästi yritysten antamien vakuuksien määrään.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa.

Lausuntonsa ovat antaneet sosiaali- ja terveysministeriö, oikeusministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Korkein hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Eduskunnan oikeusasiamies, Tulli, Verohallinto, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Akava ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilöjärjestö STTK ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Suomen Alkoholijuomakauppajärjestys ry, Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry, Pienpanimo-liitto ry, Tupakkateollisuusliitto ry, Alko Oy, Öljyalan keskusliitto ry, Metsäteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Kaivannaisteollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Ekokem Oy Ab, Infra ry, Linja-autoliitto, Päivittäistavara-kauppa ry, Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät ry, Veronmaksajain keskusliitto ry ja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry.

Lisäksi esitys on ollut käsiteltävänä kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan (Kuthanek) 20 päivänä helmikuuta 2014 pidetyssä kokouksessa, jossa Suomen kuntaliitto antoi asiasta lausunnon.

Lausunnoissa pidettiin yleisesti sähköiseen valmisteveroilmoittamiseen siirtymistä kannatettavana, mutta esityksessä ehdotetussa

muodossa Internet-käyttöliittymän avulla tapahtuvana sitä pidetään useissa lausunnoissa riittämättömänä. Lausunnoissa todetaan, että jos sähköinen ilmoittaminen tarkoittaa sitä, että yritykset joutuvat manuaalisesti siirtämään tietoja Tullin sähköiselle lomakkeelle, niin virhekirjausmahdollisuus kasvaa. Tällöin mahdollisuutta käyttää paperi-ilmoittamista suosittaisiin todennäköisesti sähköisen ilmoittamisen sijaan ja uudistuksen tavoite ei toteutuisi. Esityksessä ehdotettua sähköistä ilmoittamista tullaan kehittämään siten, että myöhemmässä vaiheessa sähköinen ilmoittaminen voisi tapahtua myös yritysten omien järjestelmien kautta tietoja lataamalla suoraan Tullin tietojärjestelmään.

Lähes kaikki lausunnonantajat pitävät alkoholijuomien määrällisten ohjetasojen käyttöönottoa kannatettavana. Lausunnonantajat katsovat lisäksi, että ehdotettuja ohjetasoja olisi välttämätöntä valvoa laittoman tuonnin vähentämiseksi ja lisäksi valvontaan olisi annettava riittävät resurssit. Lausunnoissa käsi-

teltiin sitä, mitä näyttöä matkustajan olisi esitettävä siitä, että tuomiset ovat tulleet hänen omaan käyttöönsä. Eduskunnan oikeusasiamiehen lausunnossa tuotiin esiin, että vaikka todistustaakan jakoa voidaan pitää perusteltuna, ei matkustajalta voida edellyttää täyttä näyttöä käytöstä. Tämän vuoksi ehdotettua 72 §:ää on tarkennettu siten, että yksityishenkilön tulee saattaa todennäköiseksi, että alkoholijuomat tulevat hänen henkilökohtaiseen käyttöönsä.

Lausunnonantajat pitävät tarkoituksenmukaisena, että verovelvollisella olisi oikeus hakea palautuksena vähentämättä jäänyttä veroa vastaava määrä, kun laissa säädettyä vähennysoikeutta ei ole mahdollista käyttää.

Lausuntokierroksen jälkeen esityksestä on siirretty salassapitosäännös sekä jäteverolain muutosehdotukset myöhemmin annettaviksi. Jäteverolain muutosehdotukset tullaan antamaan valtion vuoden 2015 talousarvioesityksen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

5 §. Maantieteelliset määritelmät. Pykälän 2 kohdan määritelmää kolmannelta alueesta muutettaisiin siten, että Ranskan merentakaiset departementit korvattaisiin viittauksella Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa ja 355 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin Ranskan alueisiin. Muutos perustuu 17 päivänä joulukuuta 2013 annettuun neuvoston direktiiviin 2013/61/EU direktiivien 2006/112/EY ja 2008/118/EY muuttamisesta Ranskan syrjäisimpien alueiden ja erityisesti Mayotten osalta. Direktiivi tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

20 a §. Merkintä verottomuudesta. Pykälässä säädetään siitä, että myyjän on tehtävä merkintä verottomasta myynnistä laskuun tai vastaavaan tositteeseen. Vastaava säännös on ollut aiemmin valmisteverotusasetuksessa (1546/1994), joka kumoutui uuden valmisteverotuslain säätämisen yhteydessä.

28 §. Vakuudet. Pykälän 4 momentissa säädetään vakuuden määrän perusteista. Vakuudella on tarkoitus turvata verojen maksu. Tulli määrää vakuuden suuruuden ja ottaa sitä koskevassa harkinnassa huomioon luvan hakijan luotettavuuden, toiminnan laajuuden ja muut taloudelliset edellytykset. Vakuuden määrä vaihtelee sen mukaan, millaisesta toimijasta ja toiminnasta on kyse.

Vakuuden määrää koskevia perusteita ehdotetaan selkeytettäväksi. Erityisesti huomioidaisiin toiminnan laajuus ja kannattavuus, hakijan maksuvalmius ja vakavaraisuus suhteessa velvoitteiden täyttämiseen. Tässä yhteydessä arvioitaisiin myös hakijan taloudellinen historia ja sen pituus sekä riski joutua muuten kuin tilapäisesti maksukyvyttömäksi lähitulevaisuudessa. Merkitystä olisi, kuinka hakija on aikaisemmin hoitanut velvoitteensa. Tämä arviointi koskisi erityisesti maksutapaa. Taloudellisten edellytysten arviointi olisi aina kokonaisvaltaista harkintaa ja siinä olisi aina huomioitava tapauskohtaisesti eri riskitekijät.

Nykyiseen tapaan Tulli voisi alentaa tai korottaa vakuuden määrää, kun luvanhaltijan toiminnassa tapahtuu muutoksia.

31 §. Veroilmoituksen antaminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen jäisivät vain veroilmoituksen antamisvelvollisuutta ja sitä koskevia määräaikoja sekä veroilmoituksen sisältöä koskevat säännökset. Pykälän 1 ja 2 momentti säilyisivät nyky muodossaan, samoin 4 momentti veroilmoituksen sisältöä koskevin osin sekä 6 momentti, joka siirtyisi 5 momentiksi.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi Tullille mahdollisuus perustellusta syystä määrätä tietyn yrityksen verokauden pituudeksi muu ajanjakso kuin lain 6 §:n 17 kohdassa säädetty kalenterikuukausi. Verokausi voitaisiin pidentää enintään kalenterivuoden pituiseksi. Säännöksen avulla voitaisiin vähentää yrityksille veroilmoitusten antamisesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa eräissä tilanteissa. Tällainen erityinen syy poiketa laissa säädetystä verokaudesta voisi olla esimerkiksi se, että verovelvollinen toimittaa tuotteita vain väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tai verottomaksi säädettyihin käyttötarkoituksiin, eikä valmisteveroa siten tule käytännössä maksettavaksi. Tällöin verovelvollinen voisi ilmoittaa tiedot verottomista toimituksistaan kerralla pidemmältä ajanjaksolta.

Valmisteverotuslain 46 § edellyttää kuitenkin valmisteverojen maksamista viimeistään verokautta seuraavan kuukauden 27. päivänä. Koska verokauden pidentäminen johtaisi myös veron maksuajan pitenemiseen, ei verokauden pidennystä hyväksyttäisi niissä tilanteissa, joissa verovelvollisen toiminnasta aiheutuu valmisteverojen suorittamisvelvollisuus. Olosuhteiden muuttuessa Tulli voisi omasta aloitteestaan poistaa verovelvollisen pidennetyn verokauden.

32 §. Veroilmoituksen antamistapa. Pykälässä säädetään Tullin valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä sähköisen veroilmoituksen antamisesta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen sisällytettäisiin kaikki veroilmoituksen antamistapaa koskevat säännökset ja tämän takia pykälän otsikko muutettaisiin.

Pykälän 1 momentissa verokausi-ilmoittajat veloitettaisiin antamaan veroil-

moitus sähköisesti. Verokausi-ilmoittajat ovat valmisteverotuslaissa määriteltyjä luvan- tai rekisteröinninvaraisia verovelvollisia, jotka antavat toiminnastaan valmisteveroilmoituksen kuukausittain. Näiltä säännöllisiltä toimijoilta on perusteltua edellyttää veroilmoituksen antamista sähköisesti verotuksen sujuvuuden ja tehokkuuden vuoksi. Tulli voisi kuitenkin pyynnöstä sallia paperilomakkeella annetun veroilmoituksen, jos esimerkiksi Tullin sähköisen järjestelmän vika-tilanteiden tai muiden häiriötilanteiden takia verovelvolliselle olisi vaikeaa järjestää sähköisen ilmoituksen antamista.

Pykälän 2 momentti koskisi muita verovelvollisia kuin verokausi-ilmoittajia. Koska muiden kuin verokausi-ilmoittajien valmisteveronalainen toiminta on yleensä satunnaista ja osa näistä verovelvollisista on myös yksityishenkilöitä, olisi veroilmoituksen antaminen joustavuuden takia mahdollista joko paperilomakkeella taikka sähköisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sähköisen veroilmoituksen varmentamisesta sekä paperisen veroilmoituksen allekirjoittamisesta. Näistä säädetään nykyisin 31 §:n 4 ja 5 momentissa. Pykälän 4 momenttiin sisällytettäisiin säännös Tullin oikeudesta määrätä tarkemmin sähköisten tietojen antotavasta.

47 a §. Kuittaus. Uuden pykälän 1 momentissa määriteltäisiin kuittauksen edellytykset. Verosaatavan, jolle palautus kuitataan, olisi oltava sekä eräntynyt että kuittaushetkellä edelleen avoinna.

47 b §. Kuittauksen esteet. Uudessa pykälässä määriteltäisiin kuittauksen esteet. Kuittaukselta ei toimiteta vanhentuneen velan suoritukseksi. Esteen kuittaukselle muodostaisi myös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 12 §:n tai ulosottokaaren (705/2007) 10 luvun 20 §:n nojalla annettu rajoitukseton täytäntöönpanon keskeytys- tai kieltopäätös. Sen sijaan, jos keskeytysmääräys on annettu ulosottokaaren 10 luvun 22 §:n mukaisesti osittaisena niin, että määräyksessä esimerkiksi sallitaan omaisuuden ulosmittaus, mutta kielletään myynti tai varojen tilitys, ei olisi estettä kuittaukselle.

Pykälän 3 momentin mukaan palautuksen saajan konkurssi tai palautuksen ulosmittaus eivät estäisi kuittaukselta. Vastaava säännös si-

sältyy myös veronkantolakiin. Kuittauksesta konkurssissa säädetään konkurssilain (120/2004) 6 luvussa. Ulosottokaaren kuittaukselta koskevat säännökset ovat lain 2 luvun 22 ja 23 §:ssä. Valmisteveron kuittauksessa sovellettaisiin näiden säännösten sijasta valmisteverotuslain säännöksiä.

47 c §. Kuittauspäivä. Uudessa pykälässä säädettäisiin, että valmisteveron kuittauspäivä olisi se päivä, jona palautuspäätös on tehty.

47 d §. Kuittausjärjestys. Uuden pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos palautuksen saajalla on useita eräntyneitä Tullin saatavia maksamatta eikä palautus riitä niiden kaikkien suoritukseksi, määräytyisi niiden kuittausjärjestys tullilain 30 a §:n mukaisesti. Jos palautusta ei käytettäisi Tullin saatavien kuittaukseen, se voitaisiin käyttää muiden viranomaisten saatavien kuittaukseen. Viranomaisten välisestä kuittauksesta säädettäisiin 2 momentissa. Kun verovelvollisen toiselta viranomaiselta oleva kuittauskelpoinen palautus pyynnöstä käytettäisiin Tullin saatavan kuittaukseen, sovellettaisiin kuittaukseen mitä 47 a—47 c §:ssä on säädetty.

Pykälän 3 momentissa olisi veronkantolakiä vastaavasti säädetty mahdollisuudesta siirtää palautettava määrä Suomessa virka-apusopimuksen nojalla perittävänä olevan ulkomaan saatavan suoritukseksi. Kyseeseen voisi tulla keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU (*perintädirektiivi*) nojalla Suomessa perittävänä oleva saatava tai Pohjoismaiden välisen sopimuksen keskinäisestä avunannosta tulliasioissa (SopS 43—44/82) tai jonkin Suomea velvoittavan kahdenkeskisen perintasopimuksen nojalla perittävänä oleva saatava. Kansalliset saatavat olisivat näihin saataviin nähden ensisijaisia kuittauksessa.

47 e §. Tarkemmat määräykset kuittauksesta. Palautuspäätöksiä tehdään Tullissa eri järjestelmillä, jolloin käytännön kuittausmenettelytkin saattavat poiketa toisistaan. Kuittauskäytännön yhtenäisyyden ja sujuvuuden varmistamiseksi Tullilla tulisi olla valtuutus kuittaukselta koskevien tarkempien menettelymääräysten antamiseen.

55 §. *Vakuus valmisteveronalaisten tuotteiden siirroista.* Pykälässä säädetään velvollisuudesta asettaa vakuus valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeus vakuusvaatimuksesta valmisteverotusdirektiivissä säädettyin edellytyksin. Vakuudesta voidaan luopua vastavuoroisesti Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä meritse tapahtuvissa energiatuotteiden siirroissa.

58 §. *Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa.* Valmisteverotusdirektiivin 40 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa pienet viinintuottajat tuotantoa ja tuotteiden väliaikaisia siirtoja koskevista vaatimuksista sekä muista siirtoon ja valvontaan liittyvistä vaatimuksista. Kun nämä pienet tuottajat itse toteuttavat yhteisön sisäisiä liiketoimia, niiden on ilmoitettava asiasta jäsenvaltioidensa toimivaltaisille viranomaisille ja noudatettava viinialan tuotteiden kuljetusten mukana seuraavien asiakirjojen ja viinialalla pidettävien rekisterien soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 24 päivänä huhtikuuta 2001 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 884/2001 säädettyjä vaatimuksia. Pienillä viinintuottajilla tarkoitetaan tuottajia, jotka tuottavat keskimäärin alle 1 000 hehtolitraa viiniä vuodessa.

Tietokoneistetun järjestelmän käyttäminen yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa on säädetty pykälässä pakolliseksi valmisteverotusdirektiivin nojalla verottamattomien tuotteiden siirtojen valvomiseksi. Valmisteverotusdirektiivin mukaan kuitenkin pienten viinintuottajien ei tarvitse käyttää tietokoneistettua järjestelmää. Pieniä viinintuottajia koskevan poikkeuksen lisäämiseksi valmisteverotuslakiin pykälässä säädetään näitä tuotteita koskevasta menettelystä. Tuotteiden lähittäjän on noudatettava komission asetuksessa (EY) N:o 884/2001 säädettyjä vaatimuksia. Vastaanottajan on tällöin ilmoitettava vastaanottamistaan viinitoimituksista Tullille asetuksessa (EY) N:o 884/2001 edellytetyllä asiakirjalla tai viittaamalla kyseiseen asiakirjaan. Pykälän muutoksella pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 40 artikla.

72 §. *Yksityishenkilön tuomiset.* Pykälän 1 momentti säilyisi nykyisellään. Siinä säädetään yksityishenkilön mukanaan tuomien valmisteveronalaisten tuotteiden verottomuudesta. Valmisteveroa ei kanneta toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka yksityishenkilö hankkii omaan käyttöönsä ja itse kuljettaa mukanaan Suomeen. Verottomina matkustajatuomisina pidetään soveltamiskäytännössä jalkaisin matkustavan henkilön itse mukanaan kuljettamia tuotteita. Yksityishenkilön saapuessa maahan ajoneuvossa, pidetään verottomina tuomisina samassa henkilöautossa tai linja-autossa mukana kuljetettuja tuotteita, jotka on pakattu yksityishenkilön toimesta ajoneuvon matkatavarasäiliöön.

Pykälän 2 momentiksi siirrettäisiin nykyinen 3 momentti, joka säilyisi nykymuodossaan. Sen mukaan arvioinnin siitä, onko yksityishenkilön mukanaan Suomeen tuomat tuotteet katsottava tulevan hänen omaan käyttöönsä vai kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen, on perustuttava kokonaisharkintaan. Tällöin huomioon otetaan tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä tuotteiden määrä ja muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat. Muuna asiaan vaikuttavana seikkana voitaisiin esimerkiksi ottaa huomioon tuonnin toistuvuus ja tiheys.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin valmisteverotusdirektiivin mukaiset ohjetasot sekä säädetäisiin matkustajan selvitys- ja näyttövelvollisuudesta. Yksityishenkilö voisi tuoda mukanaan 20 litraa välituotteita, 90 litraa viinejä, joista enintään 60 litraa kuohuviinejä, 110 litraa olutta ja 10 litraa muita alkoholijuomia. Jos yksityishenkilö toisi mukanaan Suomeen alkoholijuomia yli edellä mainittujen ohjetasojen määrän, verottomuuden saamiseksi hänen tulisi vaadittaessa saattaa todennäköiseksi, että tuodut alkoholijuomat ovat hänen omaan käyttöönsä eikä kyse ole kaupallisesta hallussapidosta. Jos Tulli katsoisi tapauskohtaisessa kokonaisharkinnassa, että kyse on kaupallisesta tuonnista, tuoduista alkoholijuomista tulisi suorittaa valmisteverot. Riippumatta tuotavista alkoholijuomien määristä tuotteet olisi aina kuitenkin verotet-

tava, kun muiden perusteiden nojalla on ilmeistä, että tuotteet on tuotu kaupalliseen tarkoitukseen eli muuhun kuin omaan käyttöön.

Erilaisille alkoholijuomille olisi omat ohjeitasonsa. Momentissa tarkoitettut alkoholi-juomat on määritelty alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetussa laissa (1471/1994). Viinillä tarkoitetaan sekä rypäleestä valmistettua viiniä, joka on valmistettu ilman väkevointiä eikä sisällä lisättyä etyylialkoholia, sekä sellaista muuta käymisteitse valmistettua juomaa, joka ei ole viiniä tai olutta eikä sisällä lisättyä etyylialkoholia ja jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia. Tällaisia juomia ovat esimerkiksi siideri, long drink-juomat ja marjaviinit. Tuotteet, jotka on valmistettu käymisteitse ja jotka eivät täytä oluen, viinin tai muun käymisteitse valmistetun juoman määritelmää, ovat väli tuotteita. Oluella tarkoitetaan tullitariffin nimikkeeseen 2203 kuuluvaa mallasjuomaa ja nimikkeeseen 2206 kuuluvaa oluen ja alkoholittoman juoman sekoitusta, joiden alkoholipitoisuus on yli 0,5 tilavuusprosenttia. Muilla alkoholijuomilla tarkoitettaisiin muun muassa etyylialkoholeja, jotka kuuluvat tullitariffin nimikkeeseen 2208 (väkevät alkoholijuomat) kuten vodka, konjakki, viski ja liköörit. Tähän ryhmään kuuluisivat myös muut kuin käymisteitse valmistetut long drink-juomat.

Pykälän 4 momentiksi siirretään nykyinen 2 momentti, jossa säädetään verovelvollisuu-

desta niissä tilanteissa, kun verottomuuden edellytykset eivät täyty.

Pykälän 5 ja 6 momentti vastaisivat voimassa olevan lain 4 ja 5 momenttia.

83 §. Valmisteveron palauttaminen tai peruuttaminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti. Momentissa säädettäisiin oikeudesta saada palautuksena valmisteverotuslain 16 §:ssä tai aineellisissa valmisteverolaissa säädetyn vähennysoikeuden päättyessä vähentämättä jäänyttä suoritettua veroa vastaava määrä. Verovelvollisen tulisi ensisijaisesti tehdä vähennys suoritettavasta verosta. Vasta jos vähennyksen tekemiselle säädetyn määräajan jälkeen todettaisiin, ettei suoritettavaa veroa määräajassa ollut, voisi verovelvollinen hakea Tullilta palautuksena vähentämättä jäänyttä veroa vastaavan määrän. Määräaika palautuksen hakemiselle olisi kolme vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä kun oikeus vähennyksen tekemiseen syntyi. Palautuksen edellytyksenä olisi, että verovelvollisella on ollut oikeus vähennyksen tekemiseen mutta suoritettavaa veroa, josta vähennyksen olisi voinut tehdä, ei ole määräajassa syntynyt.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 5 §:n 2 kohta, 28 §:n 4 momentti, 31 ja 32 §, 55 §:n 2 momentti, 58 §:n 1 momentti ja 72 §, sellaisina kuin niistä ovat 31 § osaksi laissa 964/2012 ja 32 § laissa 964/2012, sekä *lisätään* lakiin uusi 20 a, 30 a ja 47 a—47 e § sekä 55 §:ään uusi 3 momentti ja 83 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

5 §

Maantieteelliset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *kolmannella alueella* Kanariansaaria, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Büsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa, Livignoa, Campione d'Italiaa, Luganojärven Italialle kuuluvia vesialueita ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa ja 355 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja Ranskan alueita;

oon luvan hakijan luotettavuus, toiminnan laajuus ja kannattavuus sekä hakijan vakava-raisuus, maksuvalmius ja muut taloudelliset edellytykset vastata veroista. Lisäksi harkinnassa tulee ottaa huomioon hakijan aikaisempi taloudellinen toiminta ja käyttämä maksutapa sekä hakijan riski joutua maksukyvyttömäksi tulevaisuudessa. Tulli voi muuttaa vakuuden määrää, jos se on tarpeen, luvanhaltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

31 §

Veroilmoituksen antaminen

Verokausi-ilmoittajan on annettava Tullille veroilmoitus kultakin verokaudelta viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 18 päivänä.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen on annettava Tullille veroilmoitus neljän arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt, tämä päivä mukaan luettuna. Arkipäiväksi ei katsota arklauantaita. Neljän arkipäivän ilmoitusaikaa ei sovelleta, jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan, että tuotteet on tuotu maahan tai vastaanotettu noudattamatta tämän lain verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä.

Tulli voi perustellusta syystä määrätä verovelvollisen antamaan veroilmoituksen muuna kuin 1 tai 2 momentissa säädettyä ajankohdana tai antamaan yhteisen veroilmoituksen kahdesta tai useammasta verottomasta varas-

3 luku

Verottomuus

20 a §

Merkintä verottomuudesta

Jos valmisteveron alainen tuote myydään verotta, myyjän on tehtävä verottomuudesta ja verottomuuden perusteesta verolajeittain merkintä laskuun tai vastaavaan tositteeseen.

28 §

Vakuudet

Tulli määrää vakuuden suuruuden. Vakuuden suuruutta harkittaessa tulee ottaa huomi-

tosta. Tulli voi perustellusta syystä myös määrätä tietyn verovelvollisen verokaudeksi pidemmän ajanjakson kuin mitä 6 §:n 17 kohdassa säädetään, kuitenkin enintään kalenterivuoden.

Veroilmoituksessa on annettava veron oikeamääräisyyden toteamiseksi tarvittavat tiedot sekä tuoteryhmittäin tiedot verottomista toimituksista. Valtuutetun varastonpitäjän on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta verottomasta varastosta.

Veroilmoitus katsotaan annetuksi silloin kun se on saapunut Tullille. Saapumisaikakohdasta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

32 §

Veroilmoituksen antamistapa

Verokausi-ilmoittajan on annettava veroilmoitus sähköisesti (*sähköinen veroilmoitus*). Tulli voi hyväksyä ilmoituksen antamisen paperilomakkeella.

Muu verovelvollinen kuin verokausi-ilmoittaja voi antaa veroilmoituksen Tullin vahvistamalla paperilomakkeella tai sähköisesti.

Sähköinen veroilmoitus on varmennettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Verovelvollisen on allekirjoitettava paperilomakkeella annettu veroilmoitus.

Sen estämättä, mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, Tulli voi määrätä, koska sähköinen veroilmoitusmenettely otetaan käyttöön, poikkeuksista sähköisen veroilmoituksen käyttöön ja siitä, mitä sähköistä menettelyä käyttäen ja mitä varmenne- tai tunnistemenettelyä käyttäen sähköinen veroilmoitus voidaan antaa.

47 a §

Kuittaus

Tulli voi kuitata tämän tai muun valmisteveroa koskevan lain nojalla maksettavan pa-

lautuksen määräaikana maksamatta jätetyn tulli-, vero- tai muun laskun sekä sen viivästysseuraamuksien ja lykkäyskoron suorituksiksi. Kuittaus voidaan toimittaa sellaisen erääntyneen velan suorituksiksi, josta tai jonka osasta palautuksen saaja on verovelvollinen tai muuten vastuussa.

Tulli ilmoittaa toimitetusta kuittauksesta verovelvolliselle tai muuten velasta vastuussa olevalle. Kuittausilmoitukseen on liitettävä muutoksenhakuosoitus.

47 b §

Kuittauksen esteet

Kuittausta ei toimiteta:

- 1) vanhentuneen velan suorituksiksi;
- 2) sellaisen velan tai sen osan suorituksiksi, jonka täytäntöönpano on keskeytetty tai kielletty.

Kuittaukseen ei käytetä:

- 1) erehdyksessä liikaa suoritettua tullia, veroa tai maksua;
- 2) palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena verovelvollisen konkursipesästä.

Palautuksen saajan konkurssi ja palautuksen ulosmittaus eivät estä kuittauksen toimitamista. Tullin on ilmoitettava ulosottomiehellä perittävänä olevan saatavan kuittauksesta viipymättä ulosottomiehelle.

47 c §

Kuittauspäivä

Valmisteveron kuittauspäivä on se päivä, jona palautuspäätös tehdään. Palautuskorko sekä viivästysseuraamukset lasketaan kuittauspäivään.

47 d §

Kuittausjärjestys

Jos palautuksen saajalla on useita erääntyneitä Tullin saatavia eikä palautus riitä niiden kaikkien suorituksiksi, palautus käytetään saatavien suorituksiksi tullilain 30 a §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Jos palautusta ei käytetä Tullin saatavien kuittaukseen, se voidaan käyttää palautuksen saajan muiden erääntyneiden ja maksamatta olevien valtion verojen, julkisoikeudellisten maksujen sekä niiden viivästyseuraamusten ja lykkäyskoron suorituksiksi, jos asianomainen viranomainen on ennen palautuksen maksamista pyytänyt sitä kuittauksesta päättävältä viranomaiselta. Vastaavasti verovelvollisen toiselta viranomaiselta oleva kuittauskelpoinen palautus voidaan pyynnöstä käyttää Tullin saatavan suorituksiksi. Kuittaukseen sovelletaan tällöin, mitä 47 a—47 c §:ssä säädetään.

Jos palautettavaa määrää ei käytetä Suomen viranomaisten saatavien suorituksiksi, voidaan palautus käyttää vieraan valtion kanssa virka-avusta tulliasioissa tehdyn sopimuksen nojalla Suomessa perittävänä olevan ulkomaan tullin tai veron suorituksiksi.

47 e §

Tarkemmat määräykset kuittauksesta

Tulli voi antaa tarkempia määräyksiä kuittauksessa noudatettavasta menettelystä.

55 §

Vakuus valmiste-eron alaisten tuotteiden siirroista

Tulli vahvistaa vakuuden määrän valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän luvan myöntämisen yhteydessä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 1 momentissa tarkoitettua vakuudesta luopumisesta energiatuotteiden siirroissa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vasta-
vuoroisesti toisen jäsenvaltion kanssa.

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

Yhdenmukaistetun valmiste-eron alaisten tuotteiden siirroissa on käytettävä tietoko-

neistettua järjestelmää. Näiden tuotteiden siirron katsotaan tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos se tapahtuu 2 ja 3 momentin mukaisesti laadittua sähköistä hallinnollista asiakirjaa käyttäen. Sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä ei kuitenkaan edellytetä, jos tuotteita siirretään 66 §:ssä tarkoitettussa yksinkertaistetussa menettelyssä tai noudatetaan viinialan tuotteiden kuljetusten mukana seuraavien asiakirjojen ja viinialalla pidettävien rekisterien soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 884/2001 säädettyjä vaatimuksia. Vastaanottajan on tällöin ilmoitettava vastaanottamistaan viinitoimituksista Tullille mainitussa asetuksessa edellytetyllä asiakirjalla tai viittaamalla kyseiseen asiakirjaan.

72 §

Yksityishenkilön tuomiset

Valmisteveroa ei kanneta toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka yksityishenkilö hankkii omaan käyttöönsä ja itse kuljettaa mukanaan Suomeen.

Arvioitaessa sitä, ovatko yksityishenkilön mukanaan Suomeen tuomat tuotteet katsottava tulevan hänen omaan käyttöönsä vai kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen, huomioon otetaan tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä tuotteiden määrä ja muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua arviointia suoritettaessa tuotteiden määrän katsotaan osoittavan, että tuotteet tulevat kaupalliseen tarkoitukseen, ellei yksityishenkilö saata todennäköiseksi, että tuotteet tulevat hänen omaan käyttöönsä, jos hän tuo mukanaan enemmän kuin:

- 1) 20 litraa välituotteita;
- 2) 90 litraa viinejä, joista enintään 60 litraa on kuohuviinejä;
- 3) 110 litraa olutta;
- 4) 10 litraa muita alkoholijuomia.

Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla,

hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on lisäksi noudatettava kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotusta ja valvontaa koskevia tämän lain säännöksiä.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, yksityishenkilön, joka tuo mukanaan toisesta jäsenvaltiosta Suomeen moottoripolttoainetta omaan käyttöönsä, on suoritettava polttoaineesta nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994) tarkoitettua valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua, jos kysymys on:

- 1) moottoripolttoaineesta, joka tuodaan muulla tavalla kuin moottorikulkuneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä;
- 2) moottoripolttoaineesta, jota tuodaan varasäiliössä enemmän kuin 10 litraa moottorikulkuneuvoa kohti; tai
- 3) lämmitykseen käytettävästä nestemäisestä polttoaineesta, jota tuodaan muulla tavalla kuin ammattimaisessa elinkeinotoiminnassa käytettävässä säiliöautossa.

Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on saapuessaan Suomeen ilmoitettava verotettava polttoaine Tullille.

83 §

Valmisteveron palauttaminen tai peruuttaminen

Jos tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa säädettyä vähennysoikeutta ei ole voitu käyttää täysimääräisenä vähennyksen tekemiselle säädettyssä määräajassa, verovelvollisella on oikeus hakemuksesta saada vähentämättä jäänyttä suoritettua veroa vastaava palautus. Palautusta on haettava Tullilta kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin oikeus vähennyksen tekemiseen syntyi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

valmisteverotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 5 §:n 2 kohta, 28 §:n 4 momentti, 31 ja 32 §, 55 §:n 2 momentti, 58 §:n 1 momentti ja 72 §, sellaisina kuin niistä ovat 31 § osaksi laissa 964/2012 ja 32 § laissa 964/2012, sekä *lisätään* lakiin uusi 20 a, 30 a ja 47 a—47 e § sekä 55 §:ään uusi 3 momentti ja 83 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Maantieteelliset määritelmät

Maantieteelliset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *kolmannella alueella* Kanariansaaria, Ranskan merentakaisia departementteja, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Büsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa, Livignoa, Campione d'Italiaa ja Luganojärven Italialle kuuluvia vesialueita;

2) *kolmannella alueella* Kanariansaaria, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Büsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa, Livignoa, Campione d'Italiaa, Luganojärven Italialle kuuluvia vesialueita ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa ja 355 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja Ranskan alueita;

3 luku

3 luku

Verottomuus

Verottomuus

20 a §

Merkintä verottomuudesta

Jos valmisteveron alainen tuote myydään verotta, myyjän on tehtävä verottomuudesta ja verottomuuden perusteesta verolajeittain merkintä laskuun tai vastaavaan tositteeseen.

28 §

Vakuudet

Tulliviranomainen määrää vakuuden määrän. Vakuuden määrää harkittaessa tulee ottaa huomioon luvan hakijan luotettavuus, toiminnan laajuus ja hakijan taloudelliset edellytykset vastata veroista. Tulliviranomainen voi muuttaa vakuuden määrää luvanhaltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

28 §

Vakuudet

Tulli määrää vakuuden *suuruuden*. Vakuuden *suuruutta* harkittaessa tulee ottaa huomioon luvan hakijan luotettavuus, toiminnan laajuus ja *kannattavuus sekä hakijan vakava-raisuus, maksuvalmius ja muut taloudelliset edellytykset vastata veroista. Lisäksi harkinnassa tulee ottaa huomioon hakijan aikaisempi taloudellinen toiminta ja käyttämä maksutapa sekä hakijan riski joutua maksukyvyttömäksi tulevaisuudessa. Tulli voi muuttaa vakuuden määrää, jos se on tarpeen luvanhaltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi.*

31 §

Veroilmoituksen antaminen

Verokausi-ilmoittajan on annettava Tullille veroilmoitus kultakin verokaudelta viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 18 päivänä.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen on annettava Tullille veroilmoitus neljän arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt, tämä päivä mukaan luettuna. Arkipäiväksi ei katsota arklauantaita. Neljän arkipäivän ilmoitusaikaa ei sovelleta, jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan, että tuotteet on tuotu maahan tai vastaanotettu noudattamatta tämän lain verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä.

Tulli voi perustellusta syystä määrätä verovelvollisen antamaan veroilmoituksen muuna kuin 1 tai 2 momentissa säädettyä ajankohdana tai antamaan yhteisen veroilmoituksen kahdesta tai useammasta verottomasta varastosta.

Veroilmoituksessa on annettava veron oikemääräisyyden toteamiseksi tarvittavat tie-

31 §

Veroilmoituksen antaminen

Verokausi-ilmoittajan on annettava Tullille veroilmoitus kultakin verokaudelta viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 18 päivänä.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen on annettava Tullille veroilmoitus neljän arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt, tämä päivä mukaan luettuna. Arkipäiväksi ei katsota arklauantaita. Neljän arkipäivän ilmoitusaikaa ei sovelleta, jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan, että tuotteet on tuotu maahan tai vastaanotettu noudattamatta tämän lain verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä.

Tulli voi perustellusta syystä määrätä verovelvollisen antamaan veroilmoituksen muuna kuin 1 tai 2 momentissa säädettyä ajankohdana tai antamaan yhteisen veroilmoituksen kahdesta tai useammasta verottomasta varastosta. *Tulli voi perustellusta syystä myös määrätä tietyn verovelvollisen verokaudeksi pidemmän ajanjakson kuin mitä 6 §:n 17 kohdassa säädetään, kuitenkin enintään kalenterivuoden.*

Veroilmoituksessa on annettava veron oikemääräisyyden toteamiseksi tarvittavat tie-

dot sekä tuoteryhmittäin tiedot verottomista toimituksista. Valtuutetun varastonpitäjän on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta verottomasta varastosta. *Verovelvollisen allekirjoittama veroilmoitus on annettava Tullin vahvistamalla lomakkeella.*

Veroilmoitus voidaan antaa sähköisesti (sähköinen veroilmoitus). Sähköinen veroilmoitus on varmennettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Veroilmoitus katsotaan annetuksi silloin kun se on saapunut Tullille. Saapumisajankohdasta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

dot sekä tuoteryhmittäin tiedot verottomista toimituksista. Valtuutetun varastonpitäjän on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta verottomasta varastosta.

Veroilmoitus katsotaan annetuksi silloin kun se on saapunut Tullille. Saapumisajankohdasta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

32 □ §

Tarkemmat määräykset sähköisen veroilmoituksen antamisesta

Tulli antaa tarkemmat määräykset siitä, koska sähköinen veroilmoitusmenettely otetaan käyttöön, mitä tuotteita ja keitä verovelvollisia se koskee sekä siitä, mitä sähköistä menettelyä käyttäen ja mitä varmenne- tai tunnistemenettelyä käyttäen sähköinen veroilmoitus voidaan antaa.

32 §

Veroilmoituksen antamistapa

Verokausi-ilmoittajan on annettava veroilmoitus sähköisesti (sähköinen veroilmoitus). Tulli voi hyväksyä ilmoituksen antamisen paperilomakkeella.

Muu verovelvollinen kuin verokausi-ilmoittaja voi antaa veroilmoituksen Tullin vahvistamalla paperilomakkeella tai sähköisesti.

Sähköinen veroilmoitus on varmennettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Verovelvollisen on allekirjoitettava paperilomakkeella annettu veroilmoitus.

Sen estämättä, mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, Tulli voi määrätä, koska sähköinen veroilmoitusmenettely otetaan käyttöön, poikkeuksista sähköisen veroilmoituksen käyttöön ja siitä, mitä sähköistä menettelyä käyttäen ja mitä varmenne- tai tunnistemenettelyä käyttäen sähköinen veroilmoitus voidaan antaa.

47 a §

Kuittaus

Tulli voi kuitata tämän tai muun valmisteveroa koskevan lain nojalla maksettavan palautuksen määräaikana maksamatta jätetyn tulli-, vero- tai muun laskun sekä sen viivästysseuraamuksien ja lykkäyskoron suorituksiksi. Kuittaus voidaan toimittaa sellaisen erääntyneen velan suorituksiksi, josta tai jonka osasta palautuksen saaja on verovelvollinen tai muuten vastuussa.

Tulli ilmoittaa toimitetusta kuittauksesta verovelvolliselle tai muuten velasta vastuussa olevalle. Kuittausilmoitukseen on liitettävä muutoksenhakuosoitus.

47 b §

Kuittauksen esteet

Kuittausta ei toimiteta:

- 1) vanhentuneen velan suorituksiksi;*
- 2) sellaisen velan tai sen osan suorituksiksi, jonka täytäntöönpano on keskeytetty tai kielletty.*

Kuittaukseen ei käytetä:

- 1) erehdyksessä liikaa suoritettua tullia, veroa tai maksua;*
- 2) palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena verovelvollisen konkurssipesästä.*

Palautuksen saajan konkurssi ja palautuksen ulosmittaus eivät estä kuittauksen toimitamista. Tullin on ilmoitettava ulosottomiehelle perittävänä olevan saatavan kuittauksesta viipymättä ulosottomiehelle.

47 c §

Kuittauspäivä

Valmisteveron kuittauspäivä on se päivä, jona palautuspäätös tehdään. Palautuskorko sekä viivästysseuraamukset lasketaan kuittauspäivään.

47 d §

Kuittausjärjestys

*Jos palautuksen saajalla on useita erään-
tyneitä Tullin saatavia eikä palautus riitä
niiden kaikkien suoritukseksi, palautus käyte-
tään saatavien suoritukseksi tullilain
30 a §:ssä säädettyssä järjestyksessä.*

*Jos palautusta ei käytetä Tullin saatavien
kuittaukseen, se voidaan käyttää palautuksen
saajan muiden eräänntyneiden ja maksamatta
olevien valtion verojen, julkisoikeudellisten
maksujen sekä niiden viivästyseuraamusten
ja lykkäyskoron suoritukseksi, jos asian-
omainen viranomainen on ennen palautuksen
maksamista pyytänyt sitä kuittauksesta päät-
tävältä viranomaiselta. Vastaavasti verovel-
vollisen toiselta viranomaiselta oleva kuit-
tauskelpoinen palautus voidaan pyynnöstä
käyttää Tullin saatavan suoritukseksi. Kuit-
taukseseen sovelletaan tällöin, mitä 47 a—
47 c §:ssä säädetään.*

*Jos palautettavaa määrää ei käytetä Suo-
men viranomaisten saatavien suoritukseksi,
voidaan palautus käyttää vieraan valtion
kanssa virka-avusta tulliasioissa tehdyn so-
pimuksen nojalla Suomessa perittävänä ole-
van ulkomaan tullin tai veron suoritukseksi.*

47 e §

Tarkemmat määräykset kuittauksesta

*Tulli voi antaa tarkempia määräyksiä kuit-
tauksessa noudatettavasta menettelystä.*

55 §

*Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siir-
roista*

Tulliviranomainen vahvistaa vakuuden määrän valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän luvan myöntämisen yhteydessä.

55 §

*Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden
siirroista*

Tulli vahvistaa vakuuden määrän valtuute-
tun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän
luvan myöntämisen yhteydessä.

*Valtioneuvoston asetuksella voidaan sää-
tää 1 momentissa tarkoitettua vakuudesta
luopumisesta energiatuotteiden siirroissa vä-*

liaikaisen verottomuuden järjestelmässä vastavuoroisesti toisen jäsenvaltion kanssa.

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa on käytettävä tietokoneistettua järjestelmää. Näiden tuotteiden siirron katsotaan tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos se tapahtuu 2 ja 3 momentin mukaisesti laadittua sähköistä hallinnollista asiakirjaa käyttäen. Sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä ei kuitenkaan edellytetä, jos tuotteita siirretään 66 §:ssä tarkoitetussa yksinkertaistetussa menettelyssä.

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnasta

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa on käytettävä tietokoneistettua järjestelmää. Näiden tuotteiden siirron katsotaan tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos se tapahtuu 2 ja 3 momentin mukaisesti laadittua sähköistä hallinnollista asiakirjaa käyttäen. Sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä ei kuitenkaan edellytetä, jos tuotteita siirretään 66 §:ssä tarkoitetussa yksinkertaistetussa menettelyssä tai noudatetaan viinialan tuotteiden kuljetusten mukana seuraavien asiakirjojen ja viinialalla pidettävien rekisterien soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 884/2001 säädettyjä vaatimuksia. Vastaanottajan on tällöin ilmoitettava vastaanottamistaan viinitoimituksista Tullille mainitussa asetuksessa edellytetyllä asiakirjalla tai viittaamalla kyseiseen asiakirjaan.

72 §

Yksityishenkilön tuomiset

Valmisteveroa ei kanneta toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka yksityishenkilö hankkii omaan käyttöönsä ja itse kuljettaa mukanaan Suomeen.

Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on lisäksi noudatettava kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotusta ja valvontaa koskevia tämän lain säännöksiä.

Arvioitaessa sitä, onko yksityishenkilön mukanaan Suomeen tuomat tuotteet katsotta-

72 §

Yksityishenkilön tuomiset

Valmisteveroa ei kanneta toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka yksityishenkilö hankkii omaan käyttöönsä ja itse kuljettaa mukanaan Suomeen.

Arvioitaessa sitä, ovatko yksityishenkilön mukanaan Suomeen tuomat tuotteet katsotta-

va tulevan hänen omaan käyttöönsä vai kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen, huomioon otetaan tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä tuotteiden määrä ja muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat.

va tulevan hänen omaan käyttöönsä vai kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen, huomioon otetaan tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä tuotteiden määrä ja muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua arviointia suoritettaessa tuotteiden määrän katsotaan osoittavan, että tuotteet tulevat kaupalliseen tarkoitukseen, ellei yksityishenkilö saata todennäköiseksi, että tuotteet tulevat hänen omaan käyttöönsä, jos hän tuo mukanaan enemmän kuin:

- 1) 20 litraa välituotteita;*
- 2) 90 litraa viinejä, joista enintään 60 litraa on kuohuviinejä;*
- 3) 110 litraa olutta;*
- 4) 10 litraa muita alkoholijuomia.*

Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on lisäksi noudatettava kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotusta ja valvontaa koskevia tämän lain säännöksiä.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, yksityishenkilön, joka tuo mukanaan toisesta jäsenvaltiosta Suomeen moottoripolttoainetta omaan käyttöönsä, on suoritettava polttoaineesta nestemäisten polttoainesten valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994) tarkoitettua valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua, jos kysymys on:

- 1) moottoripolttoaineesta, joka tuodaan muulla tavalla kuin moottorikulkuneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä;
- 2) moottoripolttoaineesta, jota tuodaan varasäiliössä enemmän kuin 10 litraa moottorikulkuneuvoa kohti; tai
- 3) lämmitykseen käytettävästä nestemäisestä polttoaineesta, jota tuodaan muulla tavalla kuin ammattimaisessa elinkeinotoiminnassa käytettävässä säiliöautossa.

Edellä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on saapuessaan Suomeen ilmoitettava verotettava polttoaine tulliviranomaiselle.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, yksityishenkilön, joka tuo mukanaan toisesta jäsenvaltiosta Suomeen moottoripolttoainetta omaan käyttöönsä, on suoritettava polttoaineesta nestemäisten polttoainesten valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994) tarkoitettua valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua, jos kysymys on:

- 1) moottoripolttoaineesta, joka tuodaan muulla tavalla kuin moottorikulkuneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä;
- 2) moottoripolttoaineesta, jota tuodaan varasäiliössä enemmän kuin 10 litraa moottorikulkuneuvoa kohti; tai
- 3) lämmitykseen käytettävästä nestemäisestä polttoaineesta, jota tuodaan muulla tavalla kuin ammattimaisessa elinkeinotoiminnassa käytettävässä säiliöautossa.

Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on saapuessaan Suomeen ilmoitettava verotettava polttoaine *Tullille*.

83 §

*Valmisteveron palauttaminen tai peruuttami-
nen*

83 §

*Valmisteveron palauttaminen tai peruuttami-
nen*

*Jos tässä laissa tai asianomaisessa valmis-
teverolaissa säädettyä vähennysoikeutta ei
ole voitu käyttää täysimääräisenä vähennyk-
sen tekemiselle säädettyssä määräajassa, ve-
rovelvollisella on oikeus hakemuksesta saada
vähentämättä jäänyttä suoritettua veroa vas-
taava palautus. Palautusta on haettava Tul-
lilta kolmen vuoden kuluessa sen kalenteri-
vuoden päättymisestä, jolloin oikeus vähen-
nyksen tekemiseen syntyi.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*
